

คํ โน เทววิภินญเย อรรถพเวทกับความเชื่อทางเวทย์มนตร์ของคนไทย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บำรุง คำเอก*

นักวิชาการศึกษาอรรถพเวท

คํ โน เทววิภินญเย เป็นคณาถาเริ่ม(เปิด) คัมภีร์อรรถพเวทเริ่มศึกษาอรรถพเวทในลักษณะการวิเคราะห์เริ่มโดย Rudolf Von Roth (ค.ศ.1821 - 95) แห่งมหาวิทยาลัย Tübingen เป็นผู้ก่อตั้งวิชาปรัชญาพระเวทในประเทศเยอรมัน ได้ร่วมมือกับ William Dwight Whitney ผู้ริเริ่มศึกษาพระเวทในมหาวิทยาลัยเยล อเมริกาพิมพ์อรรถพเวทสาขาเศานกะ ค.ศ.1827 - 94 ในอินเดียเองพิมพ์ในปี ค.ศ. 1895 - 98 แต่ฉบับอินเดียมีทั้งต้นฉบับที่เป็นคัมภีร์ตัวเขียนและฉบับที่เป็นมุขปาฐะ (Śrotiyas) มาถึง Maurice Bloomfield นักเขียนคนล่าสุด เมื่อได้ศึกษาภาษาสันสกฤตและมีศรัทธาในงานของ Whitney ในปี 1877 และได้ไปศึกษาต่อปริญญาเอกทางปรัชญาในมหาวิทยาลัย Johns Hopkins และได้ไปศึกษาต่อที่ประเทศเยอรมัน ได้ศึกษาปรัชญาพระเวทกับ Albrecht Weber, Hermann Oldenberg และ Heinrich Zimmer และสาขาปรัชญาอินโด-ยูโรเปียนกับ Johannes Schmidt, Ernst Windish, George Curtius, Karl Brugmann และ August Leskien

วิเคราะห์ชื่อของอรรถพเวท

คำว่า “อรรถพเวท” มาจากคำว่า อ+ธรว+เวท (a+tharva+veda) “อ” แปลว่า ไม่ “ธรว” แปลว่า ไป เมื่อรวมกันก็จะแปลว่า “ไม่ไป, มันคง” ศัพท์อรรถพเวทมักจะถูกใช้ในความหมายต่าง ๆ กัน บางทีก็ใช้กับโยคีที่มีความมั่นคง บางทีหมายถึงความรู้ที่เกี่ยวกับการป้องกันรักษาอันตรายซึ่งเกิดจากการทำลายเบียดเบียน นักวิชาการทางตะวันตกจะ

*อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาตะวันออก คณะโบราณคดี

มุ่งเอาแต่เรื่องคาถาอาคม เวทย์มนตร์อย่างเดียว ซึ่งบางชื่อก็มีความหมายเป็นไปในเรื่องนั้น บางทีก็หมายถึงเวทของอดรวัน (อดรวน) เดิมอดรวันหมายถึงพราหมณ์ผู้ทำพิธีบูชาไฟ ย้อนกลับไปยังเผ่าชนตระกูลอินโดอิราเนียน ในศาสนาเวสต์เทก็มีคนทำพิธีบูชาไฟ และคำว่าอดรวันก็หมายถึง พราหมณ์ผู้ทำพิธีทางคาถาอาคม จึงมีชื่อว่า อดรวางคีร์ส (อดรวางคีร์ส) คำว่า อังคีร์ส ก็คือพราหมณ์ที่ทำพิธีบูชาไฟเช่นเดียวกับอดรวัน แต่คำทั้งสองนี้มีการให้ความหมายต่างกัน อดรวันคือ ความศักดิ์สิทธิ์ มนต์ที่ดีเป็นมงคล แต่อังคีร์ส หมายถึง ความเป็นศัตรู มนต์ดำ(Black Magic) การประกอบพิธีจะรักษาป้องกันโรค ป้องกันศัตรู ป้องกันคำสาปแช่ง การทำเสน่ห์ ด้วยมนต์ดำจากฝ่ายตรงข้ามคืออังคีร์ส บางทีอดรวันก็หมายถึงคำศักดิ์สิทธิ์ซึ่งเป็นมนตร์ในอรรถพเวท

ชื่อต่าง ๆ ของอรรถพเวท

ชื่อของอรรถพเวทเท่าที่พบมีอยู่ 8 ชื่อคือ

1. อถรวาท(Atharvaveda) เป็นชื่อเรียกตามฤๅษีตนหนึ่ง
2. อางคีร์ส(Angiras) เป็นชื่อของฤๅษี ในโคปถะ พราหมณะ มีฤๅษีตระกูล อังคีร์ส 20 ตน
3. อถรวางคีร์ส(Atharvāngīrasa) เป็นชื่อเดิมของอรรถพเวท ฤๅษีอถระและอังคีร์สเป็นผู้รจนา
4. พรหมเวท เป็นชื่อเดิมของอรรถพเวทเหมือนกัน ซึ่งฤๅษีพรหมาได้รจนา 863 มนต์ (ก็สูญจะกล่าวต่อไป)
5. ภฤควังคีโรเวท (ภฤควังคีโรเวท) มีมนตร์ที่ฤๅษีภฤคุและอังคีร์สรจนาไว้ 455 ในอถรวาท
6. ฉันทเวท เป็นชื่อเก่าของอรรถพเวท มหิเวท หมายถึงความรู้เกี่ยวกับพรหมที่ยิ่งใหญ่
7. กษัตริเวท เกี่ยวกับเรื่องของกษัตริย์ เช่น หน้าที่ การปกครองแผ่นดิน การให้ความอุปถัมภ์ การรบเป็นต้น
8. โภษัชยเวท เกี่ยวกับการรักษาเยียวยาโรคภัยไข้เจ็บ เกี่ยวกับยาเป็นต้น

ความสำคัญของอถรรพเวท

Maurice Bloomfield นักวิชาการผู้ศึกษาอถรรพเวทได้กล่าวไว้ในหนังสือที่ท่านเขียนชื่อ *The Atharvaveda And The Gopatha Brāhmaṇa* ว่า อถรรพเวท เป็นคัมภีร์สำคัญที่ทำให้เรารู้เรื่องเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ที่มีมานานของผู้คนในสมัยพระเวท พระเวททั้งสาม คือ ฤคเวท ยชุรเวท และสามเวทเกี่ยวข้องกับศาสนา ที่เน้นการบูชาัญญเพื่อสะสมบุญให้ไปเกิดในโลกสวรรค์ เป็นความเชื่อที่ไกลไปจากโลกมนุษย์ แต่อถรรพเวทเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน เช่น การเกิด การตาย ความรัก การแต่งงาน ครอบครัวและบ้าน ฟุ้งหญ้าและสัตว์เลี้ยง วรรณะและชุมชน การเมืองการปกครอง การค้าขายและการพาณิชย์ ศิลปะและโรงงาน คาถาอาคมกับยา ร่างกายกับโหราศาสตร์ เทววิทยาและจักรวาล และมีการทำพิธีเพื่อให้พ้นจากทุกข์ที่เกิดจากสิ่งรอบตัว เช่น การรักษาโรคภัยไข้เจ็บ การถูกภูตผีปิศาจรังควาญ ถูกสัตว์รบกวน การทำชีวิตให้เกิดความเป็นมงคล การทำเสน่ห์ การกำจัดศัตรู เป็นต้น

ลักษณะของอถรรพเวท

อถรรพเวทสังหิตา เหตุที่เรียกสังหิตาเพราะมีลักษณะรวบรวม พระเวททั้ง 4 จะเรียกว่าสังหิตา อถรรพเวทแบ่งเป็น 20 บทหรือตอน (กาคท์ที่ 1 - 20) กาคท์นี้จะไม่มีชื่อของเรื่องจะมีแต่ลำดับเลขของกาคท์เท่านั้น มีการรวบรวม (Samhitā = Sam+✓dhā+ta) มนตร์ถึง 731 สุกตะ (hynms) (Bloomfield ว่ามี 730 สุกตะ) คำว่า สุกตะมาจากคำว่า “สุ+วาค+ต = สุ+อุกต” (su+✓vāc+ ta =su+ ukta) พุดดี, กล่าวดี น่าจะหมายถึงการสวดมนตร์สรรเสริญที่ดี มนตร์(Mantra)ทั้งหมดมี 6000 โสลก (stanzas) ชาวอินเดียน่ามี 5987 โสลก

สาขาของอถรรพเวท

อถรรพเวทมี 9 สาขา คือ 1. ไปปลาทะ(Paipplāda) เตาทะ(Tauda) เมาทะ(Mauda) เศานเกียะ(SaunaKīya) ชชละ (Jajala) ชลทะ(Jalada) พรหมวาทะ(Brahmavada) เทวทรตะ(Devadarśa) จารณไวทยะ(Cāraṇavaidya) ในปัจจุบันมี 2 สาขา คือ เศานกะ

สังหิตาและ ไปปปลาทะสังหิตา ในสาขาเศานกะมีฉบับที่สมบูรณ์และใช้กันมาก ไปปปลาทะสังหิตาก็เป็นฉบับที่ยังมีอยู่ในปัจจุบันซึ่งมีการบันทึกเป็นอักษรศรทภาษากัศมีร์ ด้วยพระมหากษัตริย์คุณของ มหาราชาเมืองกัศมีร์ทำให้ศาสตราจารย์ Rudolf Von Roth ได้ค้นพบในปี ค.ศ. 1875 และได้อยู่กับท่านศาสตราจารย์ท่านนี้ถึง ค.ศ.1895 หลังจากท่านตายสังหิตาฉบับนี้ก็ไปอยู่ในห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่บิงเจน ต่อมาในปี ค.ศ.1901 ได้มีการถ่ายภาพเก็บไว้จำนวนมากจากเมืองบัลติมอร์ อเมริกา แต่ก่อนที่จะออกไปนอกประเทศอินเดียได้มีการคัดลอกเป็นอักษรเทวนาครี ฉบับหนึ่งถูกรักษาไว้ที่สถาบันภัณฑารกร เมืองปูนา อีกฉบับหนึ่งอยู่ในหอสมุด สำนักของโรยัล เอเชียติก โซไซตี้ ท่านปตัลยูชลีกกล่าวถึง Sam no devirabhisṭiye ในคัมภีร์มหากษยะซึ่งท่านแต่งขึ้นเพื่ออธิบายไวยากรรมปาณินิ

พราหมณ์ประกอบพิธีทางอรรถพเวท

พราหมณ์ที่ประกอบพิธีทางศาสนาถือว่ามีความสำคัญมากต้องฟังคำสั่งจากพราหมณ์ที่เรียกว่าวีธี พราหมณ์ที่ทำพิธีของฤคเวทคือ โหดฤ(Hotr) ชยรเวท คือ อหรวรยู(Adhvaryu) สามเวท คือ อุทคาตฤ(Udgātṛ) อรรถพเวท คือ พรหมา (Brahmā) พรหมจะรู้ทุกเวท แต่ต้องทำพิธีของตัวเอง จะใช้คู่มือคือโคปละ พราหมณะ อรรถพเวทช่วงแรก ๆ จะเป็นเรื่องเกี่ยวกับชนชั้นสูงคือพระราชา ทำพิธีให้พระราชาในยามสงบและยามทำสงครามด้วยมนตร์ ดังนั้นอรรถพเวทจึงสัมพันธ์ทั้งโลกนี้และปรโลก

กวีผู้แต่งอรรถพเวท

ผู้แต่งคัมภีร์อรรถพเวทปรากฏชื่อผู้แต่งจำนวน 130 คน ในจำนวนทั้งหมดประมาณ 80 ท่านพบชื่อในคัมภีร์ฤคเวทและอรรถพเวท ท่านฤษีอถรวาแต่งไว้ถึง 200 โสลก และฤษีพรหมาแต่งไว้ 101 โสลก ที่เหลือฤษีคนอื่นแต่ง ผู้ที่รวบรวมคัมภีร์อรรถพเวทเป็นคนแรกชื่อ ปิปปลาทะ (Pippalāda) ต่อมาใช้ชื่อท่านมาตั้งเป็นสาขา ชื่อ ไปปปลาทะสังหิตา(Pippalāda Samhita) ปัจจุบันคัมภีร์อรรถพเวทที่ได้ถูกรักษาไว้โดยสาขาเศานกียสาขา ซึ่งมี 20 กาลนท์ 731 สุกตะ 5987 มันตระ กวีผู้แต่งอรรถพเวทมีมากมาย จะกล่าวถึงเฉพาะท่านที่มีชื่อเสียงดังนี้

1. อลรวา (อลรวา) ที่บอกไว้ข้างต้นว่าใน 20 กาลศัพท์ที่มี 731 สุกตะท่านแต่งได้ ถึง 220 โศลก เพราะปรากฏชื่อท่าน ท่านเป็นกวีที่มีชื่อมากที่สุด และเขียนได้มากที่สุดดั่ง นั้นจึงชื่อว่า “อลรวาท” ซึ่งมีความหมายเกี่ยวกับสิ่งที่เป็นมงคล หรือพรหมณ์ผู้ทำพิธี บูชาไฟดั่งที่กล่าวไว้ข้างต้น ในโคปละ พรหมณะ พรหมณ์อลรวินจะสวดคำว่า “โอม” เพื่อให้เกิดความสงบเป็นนิจ ซึ่งหมายความว่าอลรวินหมายถึงความสงบและการรักษาโรค (Bhesaj) และมีความเป็นมงคลในศัพท์ของมัน คือมีความสุขความเจริญ

2. พรหมา ได้แต่ง 101 สุกตะ กวีท่านนี้ปรากฏในฤคเวทด้วย พรหมามีความหมายว่า บูโรหิต ในปุราณะได้ให้ความหมายพรหมาว่า ผู้สร้างโลก มีสี่หน้า ในมหาภารตะก็ พูดถึงการเกิดเจ็ดหนของพระพรหมาในมหาภารตะอาจจะหมายถึงพรหมาผู้เป็นกวีในฤคเวท มีการพูดถึงการกระทำของพรหมา เช่น พรหมาเมื่อไปยังสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ได้ขับร้องสรรเสริญ 1 สุกตะ¹ และครั้งหนึ่งพรหมาได้ให้คำว่า “โอม” ซึ่งเป็นมนตร์ หนึ่งอักษรแก่เหล่าเทวดา ฤษี และนาค² ในอุปนิษัทพรหม ไม่มีอาการไม่มีคุณสมบัติ ในมณฑโกปนิษัทกล่าวว่า พรหม เกิดขึ้นก่อนสิ่งก่อสร้างอื่นทั้งหมด และได้ให้พรหมวิทยาแก่อลรวา³

3. ภฤควังคีรา เป็นชื่อของกวีกลุ่มตระกูลภฤค และอังคีรีส กวีทั้งสองกลุ่มนี้ แต่งไว้ 29 สุกตะ

4. ภฤค แต่งได้	27	สุกตะ
5. วิศวามิตระ	19	สุกตะ
6. คันทาดิ	17	สุกตะ
7. อลรวางคีรา	16	สุกตะ
8. ยมะ	16	สุกตะ
9. วลีษฐะ	15	สุกตะ
10. เมธยาติถิ	14	สุกตะ
11. จาตัน	13	สุกตะ
12. มรุจฉันทา	11	สุกตะ
13. ศุกระ	11	สุกตะ

¹ มหาภารตะ วนกาลศัพท์ 82.18

² เสမ်เตียวกัน อาศวกาลศัพท์ 26.8

³ มณฑโกปนิษัท 1.1.2

เรื่องต่าง ๆ ในอรรถพเวท

ตามที่กล่าวไว้ข้างต้นว่าอรรถพเวทมี 20 กาลณ์(บทหรือตอน)จะสรุปเรื่องที่ปรากฏในกาลณ์ต่าง ๆ อย่างย่อ ๆ ดังนี้

กาลณ์ที่ 1 มี 35 สุกตะ และ 153 มंत्रะ เป็นมนตร์เกี่ยวกับเรื่องการรักษาโรค การรอดพ้นจากภัยคุกคาม การทำลายพวกรากษส การได้รับความสุข และการมีอายุยืนเป็นต้น

กาลณ์ที่ 2 มี 36 สุกตะ 207 มंत्रะ มีการทำลายโรค การทำลายศัตรู การทำลายพยาธิ (krimi) การมีอายุยืน

กาลณ์ที่ 3 มี 31 สุกตะ 230 มंत्रะ เกี่ยวกับเรื่องการใช้เวทย์มนตร์กับกำลังข้าศึก การเลือกตั้งพระราชา การสร้างที่พักอาศัย การทำเกษตร การเลี้ยงสัตว์ การรักษาโรค เป็นต้น

กาลณ์ที่ 4 มี 40 สุกตะ 324 มंत्रะ เกี่ยวกับเรื่อง พรหมวิทยา การรักษาพิษ การทำราชาภิเษก ฝน การพ้นจากความชั่ว การเลี้ยงพรหมณ์ เป็นต้น

กาลณ์ที่ 5 มี 31 สุกตะ และ 376 มंत्रะ เกี่ยวกับเรื่อง พรหมวิทยา ครั้งการกำจัดศัตรู การรักษาพิษ การรักษาโรค วัชของพรหมณ์ การป้องกันกฤตผีปิศาจ เป็นต้น

กาลณ์ที่ 6 มี 142 สุกตะ 454 มंत्रะ เกี่ยวกับการกำจัดศัตรู การรักษาโรค การทำให้ฝนดี การทำให้เกิดความแข็งแรง การเพิ่มผลผลิต เป็นต้น

กาลณ์ที่ 7 มี 118 สุกตะ 286 มंत्रะ เกี่ยวกับอาตมา(ตัวเอง) อัญชัน (กษัลลทาตา) วันปุรณิมา (วันเพ็ญ) วันอมาวัสยา การทำลายศัตรู การทำลายความชั่ว เป็นต้น

กาลณ์ที่ 8 มี 10 สุกตะ 293 มंत्रะ เกี่ยวกับเรื่องการมีอายุยืน การทำลายศัตรู แก้วมณีกำไลมือ(ป้องกันตัว) ผู้ปกครอง เป็นต้น

กาลณ์ที่ 9 มี 10 สุกตะ 313 มंत्रะ เกี่ยวกับน้ำผึ้ง (มธุวิทยา) การงานที่หัก ปัญเจาทนะ(ข้าวห้าชนิด) แพะ การต้อนรับแขก วัช การรักษาอาการเจ็บป่วย อาตมา(ตัวเอง) เป็นต้น

กาลณ์ที่ 10 มี 10 สุกตะ 350 มंत्रะ การป้องกันกฤตผี พรหมวิทยา สีของแก้วมณี การป้องกันพิษ การได้รับชัยชนะ การผูกแก้วมณี ชยเขษรุ พรหม (พรหมณ์ที่ดี) วัช เป็นต้น

กาลณ์ที่ 11 มี 10 สุกตะ 350 มंत्रะ เป็นเรื่องเกี่ยวกับอาหารของพรหมณ์หรือเลี้ยงพรหมณ์ พระรุทะ ประณะ พรหมจรรย์ การพ้นจากบาป พรหม การทำลายศัตรู เป็นต้น

กาลครั้งที่ 12 มี 5 สุกตะ 304 มंत्रะ เป็นเรื่องเกี่ยวกับแผ่นดิน วิวของพราหมณ์
อาหารสำหรับสววรรค์ แม่วัว เป็นต้น

กาลครั้งที่ 13 มี 9 สุกตะ 188 มंत्रะ เป็นเรื่องเกี่ยวกับเทพเจ้าสูงสุด

กาลครั้งที่ 14 มี 2 สุกตะ 139 มंत्रะ เป็นเรื่องเกี่ยวกับพิธีแต่งงาน

กาลครั้งที่ 15 มี 18 สุกตะ 230 มंत्रะ เป็นเรื่องเกี่ยวกับผู้ที่เกิดในวรรณะ
พราหมณ์แต่ไม่ได้ทำพิธีคล้องด้ายศักดิ์สิทธิ์ (อุปนยนะ)

กาลครั้งที่ 16 มี 9 สุกตะ 103 มंत्रะ เป็นเรื่องการพันทุกข์

กาลครั้งที่ 17 มี 1 สุกตะ 30 มंत्रะ เป็นเรื่องเกี่ยวกับการขอพรเพื่อให้เกิดความ
มั่งคั่ง

กาลครั้งที่ 18 มี 4 สุกตะ 283 มंत्रะเกี่ยวกับการทำกรณูชายัญแก่บรรพบุรุษ

กาลครั้งที่ 19 มี 12 สุกตะ 453 มंत्रะ เกี่ยวกับการทำพิธีบุชายัญ ปुरुช สุกตะ
นักษัตร ชนิดของแก้วมณี ฉันท์ การแบ่งอภรรพเวท การงาน เวลาเป็นต้น

กาลครั้งที่ 20 มี 143 สุกตะ 958 มंत्रะ เกี่ยวกับการพิธีบุชายัญโสม ส่วนใหญ่
เกี่ยวกับเรื่องพระอินทร์ มี 127 สุกตะ เกี่ยวกับเรื่องพระราช การครองราชย์ของ
พระราชชาติเสื่อมอำนาจ

เวทมนตร์ต่าง ๆ ที่ใช้ในอภรรพเวท

ด้วยความเชื่อว่าคำว่า อภรรพเวทสังหิตามีชื่อเดิมว่า อภรวิงคีร์ส หมายถึง
เวทมนตร์ที่ใช้ในทางที่ดีเป็นมงคล(อภระวะ)เช่น การรักษาโรคภัย การทำลายพิษ การทำให้
เกิดความสุขและความสงบ กับเวทมนตร์ดำ(อังคีร์ส) การชนะศัตรู การทำลายศัตรู การ
ทำลายภูตผีปีศาจ เป็นต้น

มंत्रะที่กำจัดศัตรูในช่วงแรกๆ จะใช้กับคนวรรณะกษัตริย์เวลาออกรบ พราหมณ์
จะทำพิธีสวดมंत्रะเพื่อให้เป็นมงคล กำหนดฤกษ์วัน และท่องมนตร์ที่อาวรุท ต่อมาได้ใช้
กับกับบุคคลสามัญในการกำจัดศัตรู ผู้ที่ให้มีทั้งสุทร พระราชา สตรี พราหมณ์ ในอภรรพ
เวทมีการใช้เวทมนตร์มากมาย เป็นต้นกำเนิดของมนตร์ต่างๆ

วิธีทำเวทย์มนตร์

ในอรรถพเวทมีการพูดถึงการใช้เวทย์มนตร์ 4 ประเภทคือ 1. อางคิริส ท่านฤษี อังคิริสเป็นผู้บอก 2. อาสุรี เป็นเวทย์มนตร์ที่ทำโดยพวกอสูรหรือพวกราชส 3. สวयัมภฤต วิธีที่คิดด้วยความรู้ของตัวเอง 4. วิธีที่นำมาจากที่อื่น ที่ใดที่มีคนใช้กันและได้ผล ผู้คนก็จะไปศึกษาแล้วนำมาใช้ ในอรรถพเวทมีวิธี 11 บ้าง 22 บ้าง 110 บ้าง และต่อมากลายเป็นหลายร้อยและเป็นพัน คนที่มีจิตใจต่ำทราวมักใช้มนตร์กับคนอื่น

มีการใช้เวทย์มนตร์อีกวิธีหนึ่งด้วยเหมือนกันคือการสร้างหุ่น(อากฤติ)(อรรถพเวท 10.1.2 และอีกวิธีหนึ่งคือ ในเวลาที่เจ้าสาวกำลังแต่งตัว พอมดที่ทำเวทย์มนตร์ก็จะทำวัตถุทำลายเจ้าสาวได้ เช่นการทำตุ๊กตาเจ้าสาว เมื่อมีการเตะหรือแกว่งไกวก็จะระเบิด และมีวิธีอื่นอีกเช่น การกล่าวนามของผู้ที่ต้องการทำ แล้วก็ทำเวทย์มนตร์ที่ผ้าหรือที่ข้าว แล้วเมื่อทำการบูชาผู้ผู้นั้นก็จะถึงแก่ความตาย เมื่อทำแล้วก็จะนำไปฝังที่นาหรือที่สุสาน หรือใส่ไปในไฟบูชาผู้ (อรรถพเวท 10.1.18) ผู้ที่ถูกทำ ใจจะเปลี่ยนไปคือใจของพอมด คิดอย่างไร คนที่ถูกทำก็จะคิดอย่างนั้น บางทีก็ทำกับผู้ที่ไม่มีความผิด

การทำลายของเวทย์มนตร์

มีการทำไสมนุชยให้เป็นโรค หรือให้ตาย ทำสัตว์เลี้ยง ให้เจ็บป่วยไม่ให้หมและเนื้อ และทำที่นาไม่ให้ผลิตผล เป็นต้น

วิธีป้องกันจากการทำเวทย์มนตร์

ในการป้องกันอาจนำแก้วมณีมาป้องกัน (อรรถพเวท 1.11) มีผู้ทำลายมนตร์ หรือ คำสาปเป็นต้น การป้องกันมีอยู่ 4 ประเภทคือ 1. การชัษา 2. การใช้กำลังความรู้คือพลังใจและอำนาจของความคิด 3. การร่ายมนตร์ 4. การพรหมน้ำโดยฤษี (อรรถพเวท 10.1.12)

อำนาจของเวทย์มนตร์ไม่ทำลายบุคคลเช่นไร

บุคคลที่มีความสัตย์สูง ประพฤติดีเป็นผู้ซื่อสัตย์ และไม่ทำความผิดหรือบาป

อิทธิพลของอภรรพเวทในศาสนาพุทธ

เวทย์มนตร์คาถาได้เกิดมาแล้วก่อนศาสนาพุทธซึ่งเราได้พบในคัมภีร์อภรรพเวทอันเป็นต้นกำเนิดของเวทย์มนตร์ทั้งหลาย หรือเกิดก่อนหน้านั้นซึ่งเป็นความเชื่อของชนดั้งเดิมของอินเดีย (Dravidian) ในพุทธศาสนาพระพุทธเจ้าห้ามมิให้พระภิกษุสงฆ์ยึดมั่นอยู่ในสิ่งนี้เพราะถือว่าเป็นเดรัจฉานวิชา และไม่ได้เป็นหนทางนำไปสู่นิพพาน มีการห้ามในพระวินัยบัญญัติไม่ให้พระสาวกอวดอุตริมนุชยธรรมหลอกลวง แสดงอิทธิฤทธิ์แข่งขันกับลัทธิอื่น แต่ถึงกระนั้นก็มีเหตุการณ์หลายครั้งที่น่าไปสู่สิ่งซึ่งเชื่อกันว่าเกี่ยวข้องกับเวทย์มนตร์ เช่น ในสมัยพระพุทธเจ้าทรงมีพระชนม์มีพระภิกษุถูกงูกัด ถึงแก่มรณภาพ พระพุทธเจ้าให้พระภิกษุมีเมตตาในใจเพื่อเป็นการป้องกันตนเองโดยการสวด ชันธปริตต์หรืออิหราชปริตต์ ให้พระภิกษุสวดมนตร์ให้เทวดาภูติผีศาจที่มารบกวนให้รักใคร่ด้วยการสวดกรรมเมตตปริตต์ ทรงสวดให้พระมหาสาวกฟุ้งบ้างเมื่อเกิดอาพาธ และให้พระสาวกสวดถวายให้ทรงสดับบ้าง เช่น โขขณคปริตต์ เหตุการณ์เหล่านี้เองที่ทำให้เราเชื่อว่าเป็นต้นกำเนิดของเวทย์มนตร์ในพุทธศาสนา ในบรรดาเวทย์มนตร์ทั้งหลายที่เชื่อกันว่าเป็นมนต์ขลังและศักดิ์สิทธิ์ในพระพุทธศาสนา สามารถขจัดปิดเป่ากยันตรายต่าง ๆ ที่เกิดจากกรรมชาติ จากภูติผี จากมนุษย์ จากสัตว์ร้าย ความชั่วร้ายทั้งหลาย และสิ่งที่ไม่เป็นมงคลทั้งหลาย และให้ความสุข ความพ้นทุกข์ ความมีชัย ก็คือ พระปริตต์ มีสัตตปริตต์ (เจ็ดตำนาน) และทวาทสปริตต์ (สิบสองตำนาน) เชื่อกันว่าพระปริตต์มาจากคำว่า รัักษมนตร์ในอภรรพเวท มีการใช้คำใหม่ในพุทธศาสนา พระปริตต์ที่เก่าที่สุดซึ่งแต่งในพุทธศตวรรษที่ 5 มี 6 ปริตต์ ชันธปริตต์ (รัตนสูตร) สุวตถิปริตต์ โมรปริตต์ ธัชคคปริตต์ อาภูณานุกฎิปริตต์ องคุลิมาลปริตต์

ในพุทธศตวรรษที่ 10 ท่านพุทธโฆษาจารย์ได้อ้างถึงพระปริตต์ว่ามี 5 คือ รตนปริตต์ ชันธปริตต์ ธัชคคปริตต์ อาภูณานุกฎิปริตต์ โมรปริตต์ ในปฐมสมันตปาสาทิกา มี 6 รตนปริตต์ เมตตปริตต์ ชันธปริตต์ ธัชคคปริตต์ อาภูณานุกฎิปริตต์ และโมรปริตต์

การใช้พระปริตต์เกิดขึ้นเมื่อเกิดทุกข์ภัยและโรคระบาดในลังกา ในสมัยพระเจ้าอุปติสสะที่ 1 ผู้ปกครองเมืองลังกา (พ.ศ. 911 -953) ทรงให้หล่อพระพุทธรูปปางอุ้มบาตร

และให้น้ำมาใส่ ให้พระภิกษุสวดรัตนสูตรแล้วพรมน้ำพระพุทธรมนต์ไปตามถนน
เกิดฝนฟ้าใหญ่ตกลงทำให้ความวิบัติจากโรคภัยและทุพภิกขภัยหายไป

ปริตต์ มาจากคำว่า “ปริ+ตา หรือ ตรา” แปลว่า การคุ้มครอง การรักษา

ตำนาน มาจากคำว่า “ตาม” แปลว่า “การป้องกัน, การต้านทาน แล้วแผลงเป็น
“ตำนาน หรือตำนานถ ซึ่งมาใช้เป็นเจ็ดตำนาน และสิบสองตำนาน

เจ็ดตำนานหรือจตุรราชปริตต์

1. มงคลสูตร
2. รัตนปริตต์
3. กรณียเมตตปริตต์
4. ชันธปริตต์ (ควมฉัททันตปริตต์)
5. โมรปริตต์
6. รัชคคปริตต์
7. อาภูมณากฎิปริตต์ บางทีนำองคฺลิมาล
ปริตต์มาแทน

สิบสองตำนานหรือมหาราชปริตต์

1. มงคลสูตร
2. รัตนปริตต์
3. กรณียเมตตปริตต์
4. ชันธปริตต์
5. โมรปริตต์
6. วิภูฎกปริตต์
7. รัชคคปริตต์
8. อาภูมณากฎิปริตต์
9. องคฺลิมาลปริตต์
10. โโพชฌงคปริตต์
11. อภยปริตต์
12. ขยปริตต์

จุดประสงค์ของการสวดพระปริตต์

ก่อนการสวดพระปริตต์จะมีการอาราธนาปริตต์ ในคำอาราธนาจะบอกไว้ชัดเจนว่า
เพื่อป้องกันความวิบัติ ขจัดความทุกข์ทั้งปวง

วิปตติปฏิพาหาย สัพพสมปตติสิทฺธิยา

สพฺพทุกข์ (ภย และ โรค)วินาสาย ปริตต์ พฺรุธ มงฺคล

และมีการสรุปจุดมุ่งหมายในตอนท้ายการสวดพระปริตต์ว่า

นภษตตยภษฏทานํ ปาปคคหนิวารณ

ปริตตสฺसानุกาเวน หนตฺวา เตสํ อุพฺพทเว

พระปริตต์เป็นเครื่องห้ามเสียซึ่งบาปเคราะห์(อันเกิดด้วยอำนาจ) ของดาวนักษัตร

ของยักษ์ ของภูตผีทั้งหลาย ด้วยอำนาจแห่งพระปริตต์ ของจงจัดเสียซึ่งอุปัทวะทั้งหลายของดาวนักษัตรของยักษ์ และของภูตผีทั้งหลาย เหล่านั้น ด้วยเถิด

แม้เวทย์มนต์ในพุทธศาสนาเองก็กำหนดคุณธรรมเอาไว้ซึ่งได้แนวมาจากอรรถพเวท เรื่อง ความสัจและความเมตตา กล่าวกันว่า ผู้ที่ตั้งอยู่ในสัจจะ ทำให้แม่น้ำที่มีกระแสไหลเชี่ยวไหลกลับได้ ยาพิษก็แก้ให้หายได้ ฝนไม่ตกก็ทำให้ตกได้ ป้องกันไฟไหม้ หลักธรรม 2 ประการจะมีอยู่เกือบทุกบท เช่น

อิทมปิ พุทฺเธ (ธมฺเม สงฺฆเ) รตนํ ปณฺธิตํ เอเตน สจฺเจน สุวตฺถิ โหตุ

ในโพชฌงค์ปริตต์ ก็มี

เอเตน สจฺจวชฺเชน โสตฺถิ เต โหตุ สพฺพทา

ในชยปริตต์ เอเตน สจฺจวชฺเชน โหตุ เต ชยมฺกคฺฉิ

ในกาลาเชิญชวนสวดพระปริตต์ ฌริตฺวาน เมตฺตํ สมเมตฺตา ภทฺนตา

ในพระพุทธศาสนามหายานส่วนที่เป็นมนตร์เรียกว่า “ธารณี” ซึ่งอาจได้รับอิทธิพลจากอรรถพเวท ในคัมภีร์มหายานที่รจนาขึ้นเกี่ยวกับเรื่องเวทย์มนตร์คือ คัมภีร์เมฆสูตร ได้กล่าวถึงพระพุทธเจ้าโปรดพระยานาคันนทะและอุปนันทะให้พ้นจากทุกข์ โศก ภยันตรายต่าง ๆ ด้วยการสวดมนตร์ธารณีชื่อ สรวสุขันททา (Sarvasukhamdada) หมายถึงมนตร์ที่ทำให้ความสุขทั้งมวล มนตร์ธารณีมักจะปรากฏตามสูตร เช่นในปรัชญาปารมิตาหฤตยสูตร ในสังกรรมปุณฺทริกสูตร (ในบทที่ 21 และ 26) และในลังกาวตารสูตร (สองตอนท้าย) ป้องกันภูตผีปิศาจ ยาพิษ ภู ยักษ์ รักษาโรค ให้มีชีวิตยืนยาว ให้ชนะสงคราม และนำไปสู่สุขชาติ ในประเทศเนปาลยังคงมีมนตร์ธารณี 5 มนตร์ คือ

1. มหาปรัตติสรา(Mahāpratisarā) มนตร์ป้องกันความชั่ว โรคภัย และสิ่งชั่วร้ายอื่นๆ
2. มหาสหัสระประมรทินี(Mahāsahasrapramardinī) ป้องกันวิญญานชั่วร้าย
3. มหามายูรี(Mahāmāyūrī) ป้องกันพิษงู 4. มหาคีตวตี(Mahāsītavati) ป้องกันดาวเคราะห์ที่นำโชคร้าย ป้องกันสัตว์ร้าย แมลงมีพิษ 5. มหารักษา (Mahārakṣā) ป้องกันเชื้อโรค มนตร์ธารณีเหล่านี้ใช้ป้องกันอำนาจชั่วร้ายด้วยการภาวนาด้วยลูกประคำ

ความเชื่อเรื่องเวทย์มนตร์ของคนไทย

คนไทยในสมัยดั้งเดิมก่อนที่จะพระพุทธศาสนาจะเข้ามา มีการนับถือผีให้ผีเป็นคุ้มครองตัวหลักฐานในศิลาจารึกหลักที่ 1 “ในกรุงสุโขทัย... มีพระชะงุมผี” คนมอญจะนับถือผีที่มี

คุณประโยชน์หรือนับถือสัตว์หรือสิ่งของ ในธรรมชาติที่ให้คุณ ต่อมาเมื่อศาสนาพราหมณ์ และศาสนาพุทธเข้ามาก็มีการปรับตัวและผสมกลมกลืนเป็นแบบไทย เช่น เกี่ยวกับวัดแขก สี่ลมซึ่งเป็นวัดฮินดูนับถือพระอุมาเทวี ในช่วงระยะแรกวัดนี้สร้างเพื่อให้คนอินเดียทางใต้ โดยเฉพาะคนทมิฬได้เข้าทำการกราบไหว้บูชา ต่อมาได้เปิดให้คนภายนอกซึ่งเป็นคนไทย จีน เข้าไปทำการสักการบูชาและได้นำพระพุทธรูปไปตั้งผสมกับเทพเจ้าฮินดูด้วย เป็นการปรับตัวให้เข้ากับ ความเชื่อของคนไทยด้วย เนื่องจากพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่ได้รับการต้อนรับจากคนไทยมาก ความเชื่อในเรื่องเวทย์มนต์จึงเป็นแบบพุทธมากกว่าแบบฮินดูซึ่งใช้ภาษาสันสกฤต ส่วนแบบพุทธบริสุทธิ ก็คือ การสวดพระปริตต์เป็นภาษาบาลีสั้น ครั้งแรก ผู้ที่สวดพระปริตต์น่าจะเป็นพระภิกษุเท่านั้น เพราะเป็นผู้ที่รู้ภาษาบาลี เนื่องจากภาษาบาลี หรือบทสวดที่พระสวดยาวเกินไปยากที่จะจดจำจึงนำคำย่อมาท่องจำ ถือว่าเป็นหัวใจบ้าง เช่น คาถาลงว่นและขมิ้น ว่า สัง วิ ฐา ปุ กะ ยะ ปะ และ ยอดคาถาพระไตรสรณคมน์ ว่า สะ คะ คะ คะนะ พุ หรือผู้รู้บาลีแต่ตั้งขึ้นเองบ้าง ต่อมาชาวบ้านหรือหมอยา หมอผี ได้นำมนต์ที่ นำมาจากภาษาบาลีบ้าง สันสกฤตบ้างมาผสมกันและนำมาใช้ เช่น คำว่า “โอม” มักจะใช้นำหน้าคาถาอาคมเสมอ (มาจากอักษร อะ อุ มะ) เป็นอักษรศักดิ์สิทธิ์ วรรณคดีไทยมีหลายเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคาถาอาคม เช่น ลิลิตพระลอ พระอภัยมณี ขุนช้าง ขุนแผน เป็นต้น

คาถาอาคมฉบับชาวบ้าน

ในอินเดียเองก็มีความเชื่อเกี่ยวกับคาถาอาคมที่เป็นภาษาผสมกันระหว่างภาษาชั้นสูงกับภาษาชาวบ้าน เช่นกัน คนไทยก็มีความฉลาดที่จะใช้คำผสมกันหลายภาษาจนเกิดเป็นมนต์ การจะให้มนต์ที่จะนำไปใช้นั้นเกิดประสิทธิผลได้ดี ผู้ท่องมนต์หรือบริการมท่องมนต์ต้องท่องเป็นพันถึงแสนครั้ง ในที่นี้จะนำมนต์บางบทที่เป็นลักษณะเป็นแบบชาวบ้าน

คาถาเสน่ห์น้ำมัน

นะมะปะกา ปลายชีฟ้า โคนดำดิน กินถึงท้อง ต้องถึงไส้ บ่เห็นหน้ากู อยู่บได้ ย้องให้เล่นหากู โอมสหมติด

คาถาทำให้หน้าอ่อนกว่าวัย

ปิโย เทวะมะนุสสานัง ปิโย พรหมานะมุตตะโม
 ปิโย นาคะสุปัลณานัง ปินินทริยัง นะมามิหัง
 คาถาบทนี้ ใช้เสกเป่าน้ำ ก่อนล้างหน้าทุกครั้ง จะดูหนุ่มสาวตลอดกาล

คาถาหายตัว

โอมเทวา มหาสะหา มนัสสาติ มหาเพิก
 มหามิต ปิตทุกทวาร นะมิให้เห็น โม
 นั่งอยู่ ยะสุญหาย พุทป็อง กันสุญหาย

คาถาเป่าตามแดง

โอมตาแดง ตาเก ตาทอก โอมตาทอก
 อย่างชะตอกตาถู โอมสหายวะ

คาถามหาจิ้งจ

อิตปิ โส ภควา มนุทายชื่อ มนุษย์เล่าลือ
 จะสู้พ่อหรือ อิกะคะวา เขี้ยหยุดเว่ยมิ่ง

คาถากันไฟ

นะโม พุทธาย อะ อา อี อี อี อู อู เอ โอ
 มะ มะ เอหิ ปัสสิติ เม ฆณฺเฐสิ ฆณฺเฐสิ
 กิง การณ์ อหัง ปีตัง นะ ชานามิ อิติปา
 พันธะสหม

คาถาออกลูกง่าย

2 2 2 2 ค ค ค ค พ พ พ ค พ พ พ พ พ พ พ พ พ

มนต์บทนี้ เขียนใส่ใบลาน เอาเหน็บหัวหญิงกำลังจะคลอด คลอดง่ายแล

คาถาออกลูกง่ายอีกบทหนึ่ง

โอมอ้อหีมิงเอย มิงจงเผยทวารกุมารชือออก

ออกแล้วจงหุบเข้า หุบเข้าอย่าหุบให้แน่น

หุบแต่พอบักแบ้นลักเข้าลักออก

มนต์ใดที่ใช้คำหยาบโธน หรือตลกขบขัน มักจะเป็นมนต์ดี มีความศักดิ์สิทธิ์ ใช้ได้ผลกว่ามนต์ที่ใช้คำสุภาพเรียบร้อย จะเป็นเพราะอะไร เป็นเรื่องที่วินิจฉัยยาก ถ้าอยากทราบข้อเท็จจริง โปรดทดลองด้วยตนเอง

การใช้เวทย์มนต์คาถาขึ้นอยู่กับความเชื่อของผู้ใช้ และเลื่อมใสศรัทธาในบุคคลที่ใช้แล้วได้ผลเกิดปาฏิหาริย์บางคนใช้ตามที่ถูกอื่นเล่าให้ฟังบางคนต้องการจะรู้อะไรบางอย่างลองการใช้เวทย์มนต์จะผลหรือไม่ได้พูดไว้แล้วข้างต้นพระพุทธเจ้าสอนมิให้ยึดติดอยู่กับสิ่งเหล่านั้น เพราะมีโชหนทางของการหลุดพ้นทุกข์ที่แท้จริง เป็นเพียงแค่ขจัดความทุกข์ที่เกิดจากกายเท่านั้น เช่น ทุกข์จากโรคภัย ทุกข์จากการเบียดเบียนของผู้อื่น หรือเป็นไปเพื่อเกิดความอยาก ความโกรธ ความหลง ถือว่าเป็นวิชาชั้นต่ำ มีชั้นสูง

เอกสารอ้างอิง

ปรีชา พิณทอง. มนต์โบราณฮินดู. อุบล: โรงพิมพ์ศิริธรรม, 2517.
Divedi, K.K. Cultural Data in the Atharveda (Hindi). Jnapur (Varanasi) : Vishvabharti Anusandhan Parishad, 1988.
J.K. Nariman. Literary History of Sanskrit Buddhism. Delhi : Motilal Banarasidass,1992.
Maurice Winternitz. A History of Indian Literature. English Translation by V. Srinivasa Sarma. Delhi : Motilal Banarasidass,1988.